

Årsrapport 2024 Trafoen / 18pluss

Innholdsfortegnelse

Trafoen:	3
Sikkerhetshallen	3
VR-briller.....	3
18pluss.....	4
Trafo/18pluss-samarbeidet	4
Samarbeidspartnere og styringsgruppe	4
Budsjettrammer	5
Aktivitet Trafoen 2024.....	5
Ansatte:	6
Teknisk:.....	6
Aktivitet Sikkerhetshallen 2024.....	7
Aktivitet VR-briller 2024	8
Nye filmer og nye VR-briller	9
Avslag fra Agder fylkeskommune om midler til ny film i det første rommet, Tid.....	10
Aktivitet 18pluss 2024	10
Instruktørsamlinger 2024	13
Skolebesøk og samarbeid 2024	15
Ungdomstrinnet	15
Videregående	15
Lærlinger.....	16
Universitetet.....	19
Ungt entreprenørskap.....	19
Andre samarbeidspartnere	19
Andre aktiviteter	21
Media.....	21
Nyttårsaksjonen 2023	21
Arendals uka 2024	22
Stand i forbindelse med regodkjenning Trafikksikker Fylkeskommune.....	22
Andre besøk hos oss.....	22
Faglig oppdatering.....	23
Oppsummering og utfordringer	25

Trafoen:

Trafoprojektet startet som et trafikksikkerhetsprosjekt i Kristiansand 17. mars 2005 og ble gjort permanent i 2007. Tiltaket har som målsetting å påvirke deltakernes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt øke forståelsen for årsaker til – og konsekvensen av ulykker. Navnet TRAFØ kommer fra ordet transformasjon, som betyr endring /forandring.

Du kan finne mer om Trafoens Bakgrunn og historikk på hjemmesiden: www.trafoen.no

Vår visjon: *Vi vil at du skal overleve!*

Sikkerhetshallen

Våren 2019 åpnet vi den nye Sikkerhetshallen vår. Midlene til hallen fikk vi gjennom søknad om nasjonale midler. I Sikkerhetshallen har vi lagt hovedfokus på beltebruk og kanskje spesielt på bruk av belte i buss. Gjennom praktiske oppgaver, refleksjon og bilder/videoer prøver vi å vise hvor viktig selene er også i buss.

Sikkerhetshallen har stort potensiale for å skreddersy opplegg og temaer til andre grupper også. Blant annet kan vi sette opp en promilleløype her.

VR-briller

VR-brillene ble tatt i bruk første gang våren 2020. Midlene til VR-formatet av Trafoen fikk vi gjennom søknad om nasjonale midler. Ønsket med VR-brillene er å kunne ta Trafoen med oss ut til grupper som ikke har mulighet til å komme til Trafoen. I VR-brillene er filmene i Trafoen satt sammen til en film som varer i ca 13 minutter. Ved hjelp av VR teknologien har deltakerne mulighet til å se handlingen fra alle vinkler. VR-brillene kan vi bruke på større grupper enn vi har i Trafoen. Men fordi vi ønsker å være tro mot Trafo-konseptet hvor små grupper er viktig, så har vi bestemt at maks antall i en gruppe kan være 15 personer. Da må vi i tillegg ha minst 2-3 timer, da det er viktig at alle skal bli hørt og sett.

VR briller brukt i klasse. Foto Marit Bech Olsen

18pluss

18pluss er et modulbasert kurs, der Trafoen er den ene modulen. Skadestedsbehandling og Banekjøring med bil er de andre.

Målgruppa til 18pluss er ungdom mellom 18-25 år, som har sertifikat klasse B og hører hjemme eller går på skole i Agder. Respekt, anerkjennelse og likeverd er viktig for oss. Målet er at den enkelte deltaker skal få en dypere kunnskap om sin egen risiko for å havne i en trafikkulykke, gjennom å få noen opplevelser i de praktiske øvelsene.

18pluss har en egen nettside <http://18pluss.no/> , en Facebook side <https://www.facebook.com/18pluss.no/> der man ønsker daglig aktivitet, og en Instagram konto <https://www.instagram.com/18pluss/> der vi legger ut bilder og film.

I Norge har vi systematisk trafiksikkerhetsopplæring helt fra barnehagealder og frem til og med ungdomsskolen. Den obligatoriske opplæringa for alle slutter den dagen vi får førerkortet. Dette er et tankekors når vi vet at de 10 farligste årene i trafikken er årene mellom 15 og 25 år. I denne perioden er trafikkulykker en av hovedårsakene til død og alvorlig skade.

Dette er grunnen til at Agder fylkeskommune satser så mye på denne gruppen gjennom å ha tiltakene Trafoen og 18pluss.

Trafo/18pluss-samarbeidet

Trafoen og 18pluss er tette samarbeidspartnere og de aller fleste instruktørene som jobber i Trafoen jobber også for 18pluss. Lederen av Trafoen/18pluss og veilederen i Trafoen jobber tett sammen i team og avlaster hverandre når det trengs.

Vi utfyller hverandre godt og ser at det er positivt i mange aspekt å være to. Det tette samarbeidet gjør i tillegg begge tiltakene mindre sårbare.

Samarbeidet gjør også at vi kan ha gode, faglige drøftinger. Dette bidrar igjen til videreutvikling – noe som er en styrke for begge trafiksikkerhetstiltakene.

Samarbeidspartnere og styringsgruppe

Trafoen og 18pluss har felles styringsgruppe og har i stor grad også de samme samarbeidspartnerne. Styringsgruppa har bestått av de samme medlemmene siden august 2021:

Navn	Virksomhet
Inger Ann Fidjestøl – leder	Agder fylkeskommune
Inge Sørhaug	Skandinavisk Trafikksenter
Cato Moen	Agder fylkeskommune, sekretær

Leder for Trafoen og 18pluss og veileder i Trafoen har deltatt på et møte i styringsgruppa, september 2024.

Leder for Trafoen og 18pluss har deltatt på fire møter i 2024 i TS-forum Agder.

Det har vært avholdt seks møter i TS-gruppa i Agderfylkeskommune i 2024 og sted for møtene har variert. Dette er møter der vi som jobber med TS-arbeidet for fylkeskommunen fordeler oppgaver, deler fagkunnskap og får sett og hørt litt på jobben de andre i gruppa gjør.

Det har vært avholdt tre møter med leder/veileder i Trafoen/18pluss og trafikksikkerhetskoordinatoren i fylket for å kunne ta opp ting som er rettet mot akkurat våre to tiltak.

Møteaktivitet ellers har vært med samarbeidspartnere rundt bruk av VR-briller, samt planleggingen av neste års Nyttårsaksjon som vil bli på Akland. Her skal leder 18pluss / Trafoen og veileder i Trafoen være konferansier.

Budsjettrammer

Trafoen og 18pluss hadde et budsjett for 2024 på ca. 1,7 mill kr for Trafoen, og ca. 2 mill kr for 18pluss. Dette er midler som dekker leie, vedlikehold og drift. Nyanskaffelser og utvidelser er det imidlertid ikke rom for.

Aktivitet Trafoen 2024

Nok et hektisk år er over for Trafoen. Det er gøy å se at aktiviteten fortsatt øker og at Trafoen går for full maskin. I snitt har vi hatt nesten 12 grupper pr uke igjennom huset, i tillegg har mange også har vært i sikkerhetshallen og vi har vært på skolebesøk.

Vi merker at vi har kommet inn i planene hos mange grupper. Vi bruker ikke like mye tid på markedsføring og masing om booking som vi gjorde tidligere.

Mandagene med klasse B går av seg selv. Det er mange av trafikkskolene som benytter seg av tilbudet om doble økter når de har sikkerhetskurs på bane. Eleven som ikke kjører på banen, er i Trafoen og så bytter de.

Ungdomsskolene får en infomail med oppfordring om tidlig booking når de er tilbake etter sommerferien. Disse gruppene går nå av seg selv, men vi opplevde i vår at de som var seint ute ikke fikk plass før sommeren.

Hos Folkehelse på UIA har vi også kommet inn i planene. De booker økter i Trafo og sikkerhetshall så fort de har studentene på plass. I tillegg har vi en teoriøkt med studentene på universitetet i etterkant.

Kriminalomsorgen er også en av våre faste brukere. I januar hadde vi besøk av ansatte i Agder konfliktråd. De var veldig positive til opplegget og det har ført til at vi har hatt 2 ulike grupper med unge gutter fra konfliktrådet, i Trafoen.

Hos UfoSkantraf er vi fast inne på timeplanen til både YSK-elever og de som går på Etterutdanning. Her går tallene opp og ned etter pågangen i markedet, men vi ser at vi har økt litt på begge grupper i forhold til i fjor.

VY buss er et av firmaene hvor vi nå er fast inne i deres planer. I år sendte de ned 20 lærlinger som fikk en hel trafikksikkerhetsdag på banen, hvor Trafoen var en av stasjonene. Et besøk i Trafoen er også lagt inn for alle deltakerne i VY-mesterskapet som arrangeres på UfoSkantraf

hvert år. I år var det 42 stk inkludert ledelsen. Vi setter stor pris på at VY bruker Trafoen som en del av sitt trafikkisikkerhetsarbeid.

Nippon Gases er også et firma som bruker Trafoen. I alle deres bedriftskurs som blir lagt til UfoSkantraf, er et besøk i Trafoen en økt i opplegget.

SVV har oss fortsatt fast inne på sine kurs for utekontroll.

Etter at Agder Fylkeskommune ble Trafikkisikker fylkeskommune er det et ønske fra ledelsen at alle ansatte skal ha en gjennomgang i Trafoen. Avdeling for Samferdsel og Eiendom var først ute og de har i løpet av 2024 hatt alle sine ansatte igjennom. Nå i høst har avdeling for Innovasjon og organisasjonsutvikling ved Knut Lindland, tatt over stafettpinnen. Planen er at alle deres ansatte skal besøke oss i løpet av 2025.

Når det gjelder de videregående skolene, så ønsker de fleste av disse at vi tar med oss VR-brillene og kommer på besøk til dem. Det gjør vi gjerne, men vi synes det aller beste er at de kommer med elevene hit. Både Øvrebø og Vennesla videregående skoler har vært her både vår og høst med flere av sine yrkesrettede klasser.

Alt i alt så vi legger bak oss et år med mye aktivitet. Vi har omtrent like mange besøkende i Trafoen i 2024 som i 2023 med 2003 personer. Dette er omtrent maks av det vi klarer med de ressursene vi har nå. At vi klarer såpass mange, er takket være våre innleide instruktører.

Ansatte:

Vi har i løpet av året mistet en av våre gode instruktører fordi hun fikk fast jobb som ikke lot seg kombinere med Trafojobben. Vi har derfor i løpet av høsten hatt et par stykker på intervju. Dessverre har begge kandidatene trukket seg i ettertid. Den ene fikk en annen jobb med mer fast arbeidstid, mens den andre kjente seg litt for ung til den type arbeid. Hun vil få muligheten som instruktør i 18pluss i stedet.

Å ansette nye instruktører i Trafoen er vanskelig. Det er få jobber som lar seg kombinere med de dårlige rammene som vi kan tilby. I tillegg er det en jobb hvor man trenger kontinuitet og øvelse for å føle seg trygg og kunne gjøre jobben på en god måte. Vi er utrolig takknemlige for de instruktørene som vi har. Det er på grunn av dem at vi kan ta imot så mange besøkende. Vi kan fordele gruppene mer og vi kan også ta imot grupper de dagene som vi faste ansatte er på utebesøk.

Teknisk:

I forbindelse med at vi installerte nye filmer i Trafoen, så måtte vi skifte spillere i de tre siste filmrommene. I tillegg opplevde vi at forsterker og bass gikk i stykker og måtte skiftes i ulykkesrommet. Vi har fått nytt og sterkere wifi-anlegg i Trafoen, slik at vi ikke trenger egen ruter der nede. Dataen sliter likevel med å koble seg opp av og til og vi ser nok at den bør fornyes snart.

I sikkerhetshallen opplevde vi at touch-skjermen sluttet å virke. Den viste seg å være for gammel for reparasjon, så den ble byttet ut med en ny.

Helt på slutten av året bytter vi ut høyttalerne i første rommet. De er helt fra oppstarten så her trengtes det en oppgradering.

VR-brillene har fungert uten tekniske problemer i år. Vi har et system som virker, der alle brillene startes samtidig via en Pad. Vi har søkt litt etter en systemoperatør i Norge som kan levere oss samme tjeneste da vi finner det litt tungvint at oppdateringer og hosting har gått via firmaet VR-Sync i Nederland.

I forbindelse med at vi i år har laget nye filmer, måtte vi bytte ut VR-brillene. Høyere oppløsning og kvalitet i filmene krevde briller med nyere teknologi. I den forbindelse fikk vi også firmaet Ripplex, som laget filmene, til å utarbeide et nytt dataprogram for oss. Dette eier vi nå selv, så vi trenger ikke betale årlig lisens, slik vi har gjort til VR Sync. Vi har også norsk support om det skulle bli noen tekniske utfordringer.

Tallene under viser besøk 2020, 2021, 2022, 2023 og 2024:

Årstall:	2020	2021	2022	2023	2024
Klasse B	523	463	818	940	835
18pluss		67	154	197	104
Ungdom fra politi	2	7	1	1	6
Kriminalomsorgen	8	12	32	36	29
Ungdomsskolene	307	229	391	442	369
YSK	100	73	61	73	83
UiA/SVV	45	67	73	75	88
Andre	34	53	61	63	141
Videregående		10			
Bedriftskurs	11	65	35	36	77
Lærlinger	4	53		12	77
Etterutdanning	134	139	121	145	194
Totalt	1168	1238	1747	2020	2003

Aktivitet Sikkerhetshallen 2024

Aktiviteten i sikkerhetshallen tilsvarer de største gruppene vi har i Trafoen; ungdomsskolene, videregående, folkehelsestudentene fra UiA og i år også de ansatte i Agder fylkeskommune. Alle disse har besøkt både Trafo og sikkerhetshall. Opplegget i sikkerhetshallen tilpasser vi til de gruppene som kommer. For elever fra ungdomsskoler og videregående skoler er temaet i hovedsak beltebruk og beltebruk i buss spesielt. Vi tar også opp tema som elektrisk sparkesykkel, mobilbruk og hvem du er i trafikken. Hos studentene og de voksne besøkende vi har bruker vi mye tid på at de selv skal bli bevisst på hvem de er i trafikken og hvorfor de tar de valgene de tar. Her bruker vi mye skaleringer som metode. Da må deltakerne selv definere hvor de hører hjemme på skalaen og hvorfor de hører hjemme akkurat der.

Rus er også et tema som vi ofte tar opp i sikkerhetshallen. Vi opplever at det er lite kunnskap om hvordan medisinerbruk kan påvirke kjøringen. Det samme gjelder trøtthet og søvnmangel. Her får vi mange gode tilbakemeldinger på at dette var lærerikt.

Aktivitet VR-briller 2024

Vi som er så heldige å ha Trafo-bygget her i Agder, kjenner på at et besøk i bygget er å foretrekke fremfor å bruke VR-brillene. VR-brillene er et veldig godt alternativ, men vi ønsker i utgangspunktet heller at gruppene kommer til oss. Det har gjort at bruken av VR-brillene har gått litt ned, men de gangene vi har tatt med oss VR-brillene ut fungerer det utrolig bra.

I januar dro Anette til Alta for å ha Trafo i VR-briller for en gruppe lærlinger. Fotballkretsen i Finnmark har startet et prosjekt hvor lærlinger og lærebedriften sammen skal jobbe med trafiksikkerhet over en periode. Da ikke fotballkretsen har ferdig utdannede Trafoinstruktører enda, leide de inn oss til å ha disse gruppene denne dagen.

På Sam Eyde videregående skole har vi vært både vår og høst. Der har vi besøkt Storbil-elevene og hatt med oss VR-brillene. Flere av disse kommer ikke fra Agder og får dermed ikke 18pluss kurset. Vi er derfor ekstra glade for å kunne ta Trafoen med oss ut til disse elevene. Det samme har vi gjort til elevene på ambulanselinja i Lillesand. De fleste av elevene her har ikke sertifikatet ennå, slik at 18pluss kurset er uaktuelt. Da er det fint å få lov og få en hel dag med dem på skolen hvor bl.a VR-brillene blir brukt.

At Trafoen i VR-briller er et veldig godt alternativ til Trafoen, er alle enige om. Og det er derfor med stor glede at vi tar imot grupper som ønsker å lære om tiltaket og metodene vi bruker, for å starte opp andre steder.

I slutten av oktober kom Paul Erling Andersen og Aleksander Johansen fra Finnmark fotballkrets på opplæring. De var her i 3 fulle dager og fikk være med i både Trafoen og i grupper med VR-brillene. Vi vil bistå dem videre og passe på at kvalitet og metode er i henhold til våre standarder.

I Trafoen kan vi jo kun ha med oss 6 deltakere om gangen, så når etterutdanning har vært litt for mange deltakere har vi brukt VR-brillene i stedet.

I september var vi i Stavanger og hjalp Trafiksikkerhetshallen der med en gjennomgang i Trafoen i VR-briller for medlemmene i Norges Trafikkskoleforbund som hadde sin årlige samling. Vi hadde totalt 40 deltakere igjennom fordelt på to visninger. Hver gruppe ble delt i to igjen under refleksjonssamtalen vi har etter at de har sett filmene. Dette var en spennende gruppe å ha Trafoen med, de er fulle av trafikk kunnskap, men de følte likevel de fikk mye igjen for refleksjonssamtalen. Flere av de hadde tøffe opplevelser med seg, og mange av opplevelsene var hentet i jobbsammenheng. Vi mener helt klart at metodene vi bruker i refleksjonsbiten er overførbare til alt arbeid som har med forebygging å gjøre. Det dreier seg om å vite litt mer om hvorfor jeg tar de valgene jeg gjør?

Nye filmer og nye VR-briller

Vi søkte om midler fra Agder fylkeskommune høsten -23, for å kunne produsere nye filmer i VR-brillene. Vi fikk tildelt 240 000,- til dette i november-23. Med de 61 250,- vi fikk i vårtildelingen hadde vi nå 301 250,- til nye filmer. I tillegg til tildelte midler overførte vi i overkant av 500 000,- som sto igjen fra budsjetterte midler på 18pluss og på Trafoen.

Denne gangen ønsket vi å filme slik at vi kan bruke samme film både i Trafoen og i VR-brillene. Vi hadde oppstartsamtale med Mose Studios ved Chris Thomas Johansen. Han kjenner Trafoen godt og har mange gode samarbeidspartnere. Han var tydelig på at kvalitet var viktig og kontaktet Stargate (som senere byttet navn til Ripplex) for å få dem til å filme. De ordnet et helt spesielt kamera som kunne filme 360 i veldig høy kvalitet.

Vi sto selv for det meste av praktisk planlegging. Tom Erik Dønnestad i Nullvisjonen Agder brukte sitt gode kontaktnett i nødetatene, slik at både brann og ambulanse stilte med flere biler og mye mannskap helt gratis. Politiet var det litt mer utfordrende å få på plass og de fakturerte timene de brukte.

I innspillinga på akutten ble vår case brukt som øvelse på en av de faste øvingsdagene teamet har. På denne måten fikk teamet øvd, og vi fikk innspillingen uten at noe ekstra måtte settes inn for sykehuset. At vi får gjøre det på denne måten er vi svært takknemlige for.

Til minnestunden stilte både et jente- og et guttelag fra Randesund idrettslag opp som statister. I tillegg kom det ca 20 godt voksne personer fra Søgne turlag. Flere av disse var også med på den forrige filmen.

Alle 3 filmene ble filmet i et opptak, godt regissert av Chris Thomas Johansen. Alle opptakene ble gjort i begynnelsen av april. Filmene ble klippet og tilpasset av Ripplex og i august ble filmene installert i Trafoen av OneCo.

Ripplex trengte litt tid for å utarbeide et nytt program til styring av VR-brillene, men i begynnelsen av desember dro vi inn til Oslo og hentet 20 nye VR-briller hvor den nye filmen var installert. Vi fikk god opplæring i det nye systemet, som virker veldig brukervennlig og enkelt å forholde seg til.

VR-filmen ble sendt inn til en konkurranse på VRINN Awards 2024/Nordic VR Forum. Her vant Trafoen prisen for beste 360 film!

Pris for beste 360 film. Foto: Bjørn Morten Nerland

Avslag fra Agder fylkeskommune om midler til ny film i det første rommet, Tid.

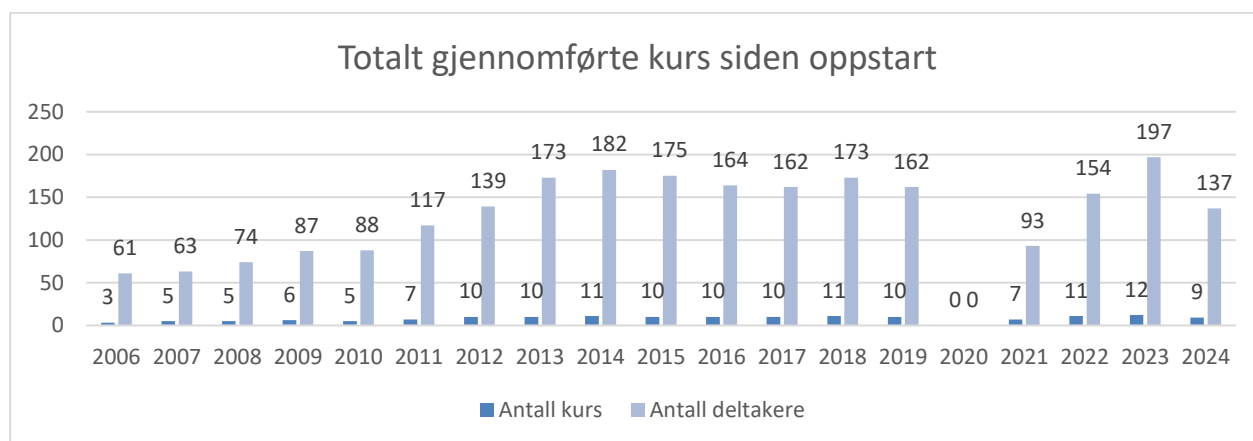
Vi søkte om midler fra Agder fylkeskommune til ny film i første rommet i Trafoen i høst. Denne ble ikke byttet ut da vi lagde filmene til Reisen, Akutt og Farvel rommet da det ikke var økonomi til det. Vi fikk avslag denne gangen. Vi tenker likevel at det må skaffes midler til at også denne filmen blir byttet på sikt.

Aktivitet 18pluss 2024

Alle årets kurs var i utgangspunktet fullbooket, med ventelister på alle kurs. De aller fleste påmeldte var lærlinger, samt noen få egenpåmeldte via nettsiden vår.

Totalt ble det gjennomført 9 18pluss kurs og to lærlingesamlinger i 2024 med totalt 197 deltakere. Dette er 3 kurs mindre enn i 2023 men totalt samme antall deltakere.

Vi sliter, i likhet med alle opplæringskontorene på sine samlinger, med å få deltakerne til å møte eller gi beskjed i forkant at de ikke møter. I tillegg så tok flere av opplæringskontorene bort i lærekontraktene, at kurset skulle være obligatorisk, og da møter de fleste ikke. Årets siste to kurs valgte vi å avlyse da det var for få deltakere til at det økonomisk var greit å kjøre det. Vi fikk på møte med ledelsen et ok på at midlene til disse kursene kunne overføres til 2025, slik at vi øker kurskapasiteten det kommende året. Vi ser at den store jobben opp mot opplæringskontorene denne høsten og våren 2025 vil bli å jobbe for at kurset gjøres obligatorisk. Her satser vi i første omgang på å få med fylkets egne lærlinger.

Totalt gjennomførte 18pluss kurs

Fra skadested 18pluss kurs. Foto: Marit Bech Olsen

Kursdato 2023	Antall deltakere	Deltakere fra
13.april Kurs 1	16	Deltakerne var deltakere på Nullvisjonens ungdomsprosjekt, samt lærlinger på Bilfag. 4 deltakere unnlot å møte
23.april Kurs 2	15	Deltakerne er lærlinger på GE Healthcare, selvpåmeldte og lærlinger på Bilfag. 7 deltakere unnlot å møte
7.mai Kurs 3	17	Deltakerne er lærlinger OTL, MEF, Lister opplæringskontor og selvpåmeldte 4 deltakere unnlot å møte
14.mai Kurs 4	14	Deltakerne er deltakere på Nullvisjonens ungdomsprosjekt, lærlinger på Lister opplæringskontor og GE Healthcare 9 deltakere unnlot å møte
4.juni Kurs 5	12	Deltakerne er lærlinger fra Opplæringskontoret Lister og Bilfag 10 deltakere unnlot å møte
8.juni Kurs 6	10	Deltakerne er deltakere på Nullvisjonens ungdomsprosjekt og lærlinger på Opplæringskontoret Lister 12 deltakere unnlot å møte
11.juni Kurs 7	12	Deltakerne er lærlinger Opplæringskontoret Lister og selvpåmeldte 15 deltakere unnlot å møte
22.august Kurs 8	12	Deltakerne er lærlinger på OTL 5 deltakere unnlot å møte
3.september Kurs 9	10	Deltakerne er lærlinger på Bilfag Sør 2 deltakere unnlot å møte
7.september Kurs 10	Avlyst	
21.september Kurs 11	Avlyst	

Kursoversikt 2024

På vårkursene gikk vi med 4,2 ledige plasser i snitt. På høstkursene gikk vi med 7 ledige plasser i snitt. Dette er nok det høyeste tallet vi har hatt noen gang med tanke på ledig kapasitet på kursene. Utgiftene på hvert kurs til baneleie, leie av lokale og innleide instruktører er likt om kurset har 18 eller 5 deltakere. Vi ser forskjell på fremmøteprosent fra de ulike opplæringskontorene, alt etter info de får fra opplæringskontoret i forkant. De kontorene som sender ut info og minner egne lærlinger på kurset, gir lavere frafall kursdagen. Noen opplæringskontor er flinke til å følge opp, andre legger all jobben på oss. Etter 18pluss-kurs må alle deltakere fylle ut et evalueringsskjema før de går. Tatt i betraktning av at nesten alle disse deltakerne er her «på tvang» fra sine opplæringskontor, synes vi tilbakemeldingene er fantastisk bra. Veldig mange av disse klager når de kommer på kurset, og skjønner ikke hvorfor de må delta på dette. De kan jo kjøre bil!

Da er det moro å se at tilbakemeldingene viser at 94% vil anbefale dette til venner og at de skårer oss på 5 eller mer på 11 av 12 spørsmål der 6 er høyeste skår.

Faglig innhold, undervisning og evaluering (Vurdering fra 1 – 6, hvor 6 er best)

Var opplegget i Trafoen nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	Snitt 4,7
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse Trafoen ?	1	2	3	4	5	6	5,6
Var banekjøringa nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	5
Var sikkerheten på banen ivaretatt?	1	2	3	4	5	6	5,6
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse på banen ?	1	2	3	4	5	6	5,5
Var treningen på skadested nyttig for deg?	1	2	3	4	5	6	5,6
Hvordan bedømmer du instruktørens kompetanse på skadestedet ?	1	2	3	4	5	6	5,7
Hvordan likte du undervisningsmetodene vi brukte på dette kurset?	1	2	3	4	5	6	5,5
Ble du engasjert på kurset i dag?	1	2	3	4	5	6	5
Hvor nyttig har kurset totalt vært for deg som sjåfør?	1	2	3	4	5	6	5
Mener du kurset kan være nyttig for andre?	1	2	3	4	5	6	5,6
Vil du anbefale kurset til venner?	Ja 94%	Nei 6%					

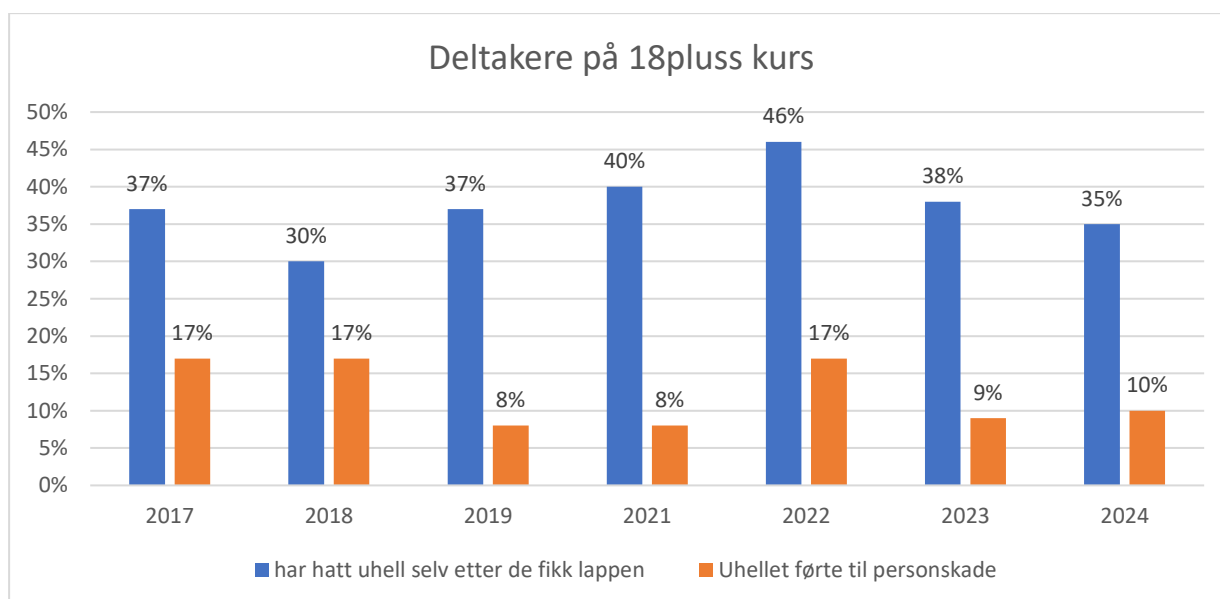
Har du hatt noen trafikkuhell som bilfører etter du fikk førerkortet?

Nei 65 % har ikke vært i noen trafikkuhell selv etter de fikk lappen	Ja 35 % har hatt trafikkuhell etter de fikk lappen, noen mer enn en gang
--	--

Hvis ja: førte uhellet til personskader?

Nei I 90 % av uhellene ble det ingen personskader	Ja I 10 % av uhellene førte det til personskade, enten på fører selv eller på andre
---	---

Evaluering kursåret 2024

Selvrapporterte trafikkuhell fra deltakere på 18pluss kurs

Instruktørsamlinger 2024

Instruktørsamlingen for **18pluss** på våren var 6.april. Samlingen på våren har alltid fokus på banekjøring da det er lenge mellom siste høstkurs og første vårkurs. Vi valgte å kjøre denne samlingen sammen med instruktørene i **Trafoen**, så denne gangen ble gruppen delt i to på første delen før lunsj, instruktørene på banen gikk ut på banen mens instruktørene i Trafoen jobbet med caser hentet fra Trafoen.

På banen var fokuset «Hvordan sette opp banen?» og «Hvorfor har vi SJA (Sikker Jobbanalyse)?» Her trente de både fysisk på å sette banen og teoretisk på hvorfor vi fyller ut sikker jobbanalyse og hva den skal inneholde.

Grappa i Trafoen jobbet med hvert sitt eksempel på en vanskelig situasjon/samtale de hadde hatt i Trafoen. De var delt inn i tre på hver gruppe som rullerte på oppgavene; presentere casen, veilede den som har casen og observere samtalen. Vi forsøker å få til kollegaveiledning gjennom hele året ved at vi er med hverandre i Trafoen. Dette er ikke alltid like lett å få til da vi må ha mer innleie, men vi ser hvor viktig dette er for å opprettholde både kompetansen og driven til å være veileder i Trafoen. Instruktørene opplevde denne øvelsen som svært givende og kom med et klart ønske om mer av dette fremover.

Etter lunsj jobbet vi med felles kommunikasjonsøvelser for hele gruppa samlet. Her hadde vi laget casene de jobbet med. Tilbakemelding fra denne dagen var helt klart at de ønsket mer tid som dette på samlinger, tid til å prate sammen.

Instruktørsamlingen på høsten var i år 2.november. Samlingene våre starter alltid med felles frokost. Det er en fin måte å starte på grunnet flere ting. Flere av instruktørene er unge og bor alene, da er det ikke alltid frokosten prioriteres før de kommer, det merkes på konsentrasjonen og motivasjonen. En felles frokost der samtalen går på kryss og tvers og de blir kjent med hverandre på andre måter enn fag, er nyttig for samholdet og tilhørigheten.

Vi valgte å ha alle instruktørene samlet også på høsten. Vi startet med en gjennomgang i Trafoen med alle så de fikk se de nye filmene. Instruktørene i Trafoen sto for gjennomgang med

hver sin gruppe. Vi kjørte en ordinær gjennomgang med risikosamtalen og valg av egen risikofaktor. For instruktørene i 18pluss var det lenge siden forrige gjennomgang her, noen hadde ikke vært igjennom Trafoen siden de selv tok kurset, så dette var nyttig repetisjon ved siden av å få se de nye filmene.

Grappa som ikke var i Trafoen jobbet i sikkerhetshallen. Her fikk de i oppgave å legge frem hver sin case der de hadde opplevd mestring. Denne ble så delt i grappa. Det er en fornøyelse å få sitte og høre på disse presentasjonene, det gjør oss både stolte og ydmyke. Instruktørene våre er gode til å ta med seg kunnskap og erfaringer innen kommunikasjon også ut i livet utenfor Trafoen og 18pluss, og de opplever mestring!

Siste instruktørsamling på høsten er som alltid etterfulgt av en teambuildingsdel. Denne er hemmelig for instruktørene. I år startet det med en kode de måtte løse, før vi satte oss i bilene og kjørte til Mysteriehuset i Lillesand. Her ble de delt i tre lag som løser ulike oppgaver, men også skal samarbeide på tvers av gruppene. På oppgaver som dette så kommer de ulike personlighetene frem; hvem tar initiativ, hvem melder seg litt ut når de skal samarbeide, hvem jobber best alene, hvem er redd for å feile, hvem tar sjanser.

Vi løste huset på under to timer, og avsluttet kvelden her.

Instruktører kommer og går, og slik skal det jo være. Vi startet opplæring med to nye instruktører i 18pluss denne vår/høst sesongen. Vi ønsker Daniel Tysland og Eira Frøysnes velkommen i gjengen. Vi har også sagt takk for god jobb til Håkon Langeland. Håkon er blitt pappa og ser at han må prioritere litt annerledes fremover. Tobias Nibe-Svendsen er fortsatt ute i permisjon, vi gleder oss til han kommer tilbake fra sin misjonsvirksomhet.

Også i Trafoen har vi sagt takk for god jobb til en av våre instruktører, Martine Jeffery. Martine har fått jobb i full stilling og ser at det er vanskelig å kombinere.

Instruktørsamling – foto: Marit Bech Olsen

Skolebesøk og samarbeid 2024

Ungdomstrinnet

Også i år var det mye besøk fra ungdomsskoler i Trafoen. 369 elever fra trafikk valgfag var på besøk i 2024. Det er en liten nedgang fra 2023. Vi har imidlertid bestemt oss for at vi ikke purrer på de skolene som ikke tar kontakt selv. Vi ønsker å prioritere de som er litt eldre. Videregående og lærlinger.

Disse ungdomsskolene har besøkt Trafoen i 2024:

- Fiskå ungdomsskole
- Grim ungdomsskole
- Haumyrheia ungdomsskole
- Iveland ungdomsskole
- Karuss ungdomsskole
- Lillesand ungdomsskole
- Ve ungdomsskole
- Drottningborg ungdomsskole
- Møvig ungdomsskole
- Lyngmyr ungdomsskole
- Vennesla ungdomsskole

Videregående

Hver høst arrangeres det kick-off dager for Trafikksikkerhetsambassadørene på de videregående skolene. I år ble de avholdt 18. og 19. september. Her får vi vist frem hva vi kan bidra med inn på skolene og vi får allerede da bestemt noen besøk utover i skoleåret. I år var det en kick-off for øst-fylket på Strand hotell Fevik og en kick-off for vest-fylket på Rosfjord strandhotell i Lyngdal.

I april deltok vi også på samling for TS-kontaktene på de videregående skolene på Dyreparken hotell. Her presenterte vi tilbudene vi har til elevene i vgs.

Det varierer mye på hvor mye TS-ambassadørene på de videregående skolene bruker oss. På de fleste av besøkene vi gjør til de videregående skolene, og besøkene de har hos oss, så skjer det ved at det er dedikerte lærere som tar kontakt direkte med oss.

I mars var **Øvrebø vgs** her med elevene på byggfag. Her var det læreren som tok kontakt direkte. I mai var de tilbake med elever på TIF. Nytt skoleår og i september kom de med elever på Helse. I oktober og november kom de med årets elever på TIF. De var igjennom Trafoen og i sikkerhetshallen. Det er ofte stor risikovilje hos elevene på denne skolen, og det var ingen unntak med årets elever.

I april deltok vi på TS-dag på **Søgne vgs**, her kom invitasjonen fra Nullvisjonen Agder. Vi stilte med promilleløype der vi har fokus på det å være trøtt og sliten, samt ulike typer rus i trafikken. Vi hadde også en hel dag på **Sam Eyde vgs** med elevene på storbilfag i april, også her var det etter direkte henvendelse fra lærer på skolen. Vi tok med oss VR-brillene og kjørte en full

gjennomgang av Trafoen. En klasse på formiddagen, og en på ettermiddagen. Det er flott når skolen klarer å lage full dag til oss når vi først kjører ut med alt utstyret. Vi var tilbake to dager i november med samme opplegg. Den ene dagen ble da brukt sammen med voksne elever med fremmedspråklig bakgrunn. Vi opplever at refleksjon kan være vanskelig når språket er dårlig, men når vi får god tid som vi gjør på Sam Eyde så blir utfallet bra.

I tillegg til at vi har reist bort til Sam Eyde så har en gruppe fra ledelsen vært på besøk hos oss i august. Dette var fordi de ønsket å se på tilbudene vi kan gi her, og for å vurdere om enkelte klasser skulle prioriteres å sende hit.

I april var vi på **Hornnes vgs** sammen med alle 3.klassene og hadde med oss promilleløypa. Vi setter også alltid her fokus på det å kjøre når du er trøtt.

I mai var vi på TS-dag på **Flekkefjord vgs**. Her er det trafikksikkerhetsansvarlig ved skolen som booker oss hvert år. Vi får elevene sendt inn til oss klassevis og jobber med skalering og risikovilje her. Det er svært få, om ingen, andre poster der elevene blir spurt så direkte og lyttet til som når vi kjører skaleringer. Alle blir sett og hørt, og historier blir fortalt og lyttet til. Dette er den måten vi liker å jobbe på når vi reiser ut, og som er mest lik den jobben vi gjør når elever kommer til oss.

I juni kom **Vennesla vgs** med sine elever på TIF. Også her er risikoviljen stor, og mange av elevene hadde allerede vært involvert i trafikkuhell.

Lærlinger

Vi har rettet stort fokus mot opplæringskontorene helt siden 2018. Målet vårt er fortsatt å bli det første fylket i landet som gir alle lærlinger et trafikksikkerhetstilbud i løpet av læretida.

Vi ser at lærlingene er en utsatt gruppe, samtidig som vi har tro på at tilbudet om trafikksikkerhetskurs må gjøres obligatorisk for at ungdommene skal ta det.

Noen av opplæringskontorene vi har avtale med er selvgående, dvs at de har full kontroll på hvem som skal på kurs, melder inn og følger opp om de møter. De har også gjennom sine styrer vedtatt at 18pluss kurset er obligatorisk.

Men langt de fleste av opplæringskontorene sier de ikke har kapasitet til å følge opp dette, men kan gi oss lister over lærlingene så vi selv kan kalle inn og følge opp. Vi har opplevd at enkelte opplæringskontor i år har gått fra å si det er obligatorisk, til å si at de anbefaler kurset. Vi tror ikke det holder for at de da velger å ta det. Begrunnelsen de har for at de ikke kan gjøre det obligatorisk er at det er uklart hvem som skal betale lønn og reiseutgifter til lærlingene denne dagen og at de ikke kan pålegge de ekstra utgifter i opplæringsløpet. Dette blir vår pri 1 å jobbe med i vårsesongen 2025.

Også i år har vi arrangert Trafikksikkerhetsdager. I april hadde vi en TS-dag for **VY** sine lærlinger der de roterte mellom tre stasjoner, Trafoen, sikkerhetshallen og skadested i buss. Utgiftene til innleie av instruktører denne dagen ble belastet VY og ikke våre tildelte midler. Dette var et forsøk VY ønsket for sine lærlinger, og i evalueringen i etterkant kom det frem at dette var noe de definitivt ønsket å få inn som en fast del av læretiden til lærlingene. Disse lærlingene har læreplasser fordelt over hele landet, også i Agder.

I august ble det gjennomført en TS-dag for 60 lærlinger under opplæringskontoret **OKAB Agder**. Dette er primært 1.års lærlinger og få av dem har bil lappen. De er derfor ikke aktuelle på et

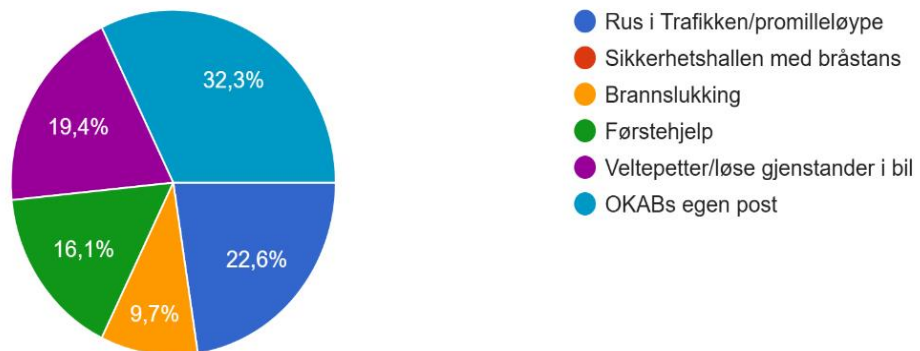
18pluss kurs, men Okab ønsker likevel å få inn en trafikk sikkerhetsbit i læretidens første år. Lærlingene ble delt inn i grupper og rullerte mellom 6 ulike stasjoner. Vi hadde ansvar for to av postene, mens de andre ble fordelt mellom Nullvisjonen Agder, UfoSkantraf og OKAB selv. Stasjonene var;

- Klasserom OKAB med info
- Sikkerhetshall med fokus på vekt og beltebruk
- Brannøvelse med slokking, ansvar her var UfoSkantraf
- Førstehjelp med fokus på skadested, ansvar her var Nullvisjonen Agder
- Veltepetter og lastesikring, ansvar her var Nullvisjonen Agder
- Ruskjøring og promilleløype med fokus på medisinbruk og kjøring når du er trøtt

Tilbakemeldingene både fra lærlingene som deltok, og fra alle de som stilte opp og hjalp til med å få dagen gjennomført, er god. Det ble servert enkel mat (baguetter og brus) underveis på dagen. Utgiftene til innleide fra UfoSkantraf, leie av lokaler og mat ble dekket av opplæringskontoret. Våre to ansatte og de ansatte i Nullvisjonen Agder er vårt bidrag inn i denne samlingen.

Hvis ja, hvor lærte du mest?

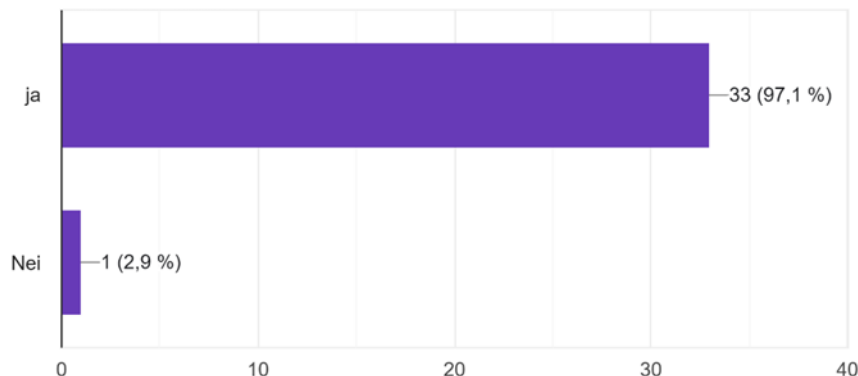
31 svar

Evaluering lærlingesamling

Er dette noe du vil anbefale til andre lærlinger?

34 svar

Evaluering lærlingesamling

Disse trafikksikkerhetskveldene skal være et alternativ og et tillegg til 18pluss kursene. Det er flere årsaker til at vi jobber med dette, men hovedårsaken er at vi ser at vi ikke klarer å få alle lærlingene inn på 18pluss kurs da de er så mange flere enn vi har kursplasser til, og dagene vi har 18pluss passer ikke alle opplæringskontorene og deres ønsker for gjennomføring. Vi vil også ha et opplegg der vi og kan få med de lærlingene som ikke har lappen kl B. På disse kveldene kan alle møte, også de som ikke har lappen.

I oktober besøkte vi 92 veiledere på Rosfjord fjordhotell som har lærlinger fra **Opplæringskontoret Lister**. Her er det lærlinger innenfor mange fag, og styret i opplæringskontoret har gjort 18pluss kurs obligatorisk for de mellom 18-25 år som har lappen. De er flinke til å følge opp egne lærlinger med tanke på kurs, men i år har vi opplevd at flere lar være å møte. Opplæringskontoret ønsket derfor at informasjonen om kurset skulle komme ut til lære plassene og veilederne slik at fremmøteprosenten skal økes. Her fikk vi 2 timer til presentasjon og litt aktivitet og tilbakemeldingene var formidable, veilederne ønsket selv å komme på kurs! Vi håper dette stundet kan føre til at flere lærlinger møter til oppsatt kurs. Lister opplæringskontor var også hos oss med sine nyansatte i mars for en gjennomgang i Trafoen og informasjon om 18pluss kurset. Vi synes det er flott at de selv ønsker å se hva de sender sine lærlinger til.

I oktober inviterte vi oss selv med på et medlemsmøte i **MEF Agder** på Boen Gård. Her traff vi medlemsbedrifter som har lærlinger spredt over hele Agder, og noen over hele landet. Vi har tro på at produktet vi kan levere i form av kurs holder høy kvalitet, og disse bedriftene vil ha kvalitet. Vi fikk presentere 18pluss kurset og flere av bedriftene viste stor interesse for kurset til sine lærlinger. Vi ser at vi kanskje må tilpasse kurs til enkelte der vårt tilbud ikke helt passer, noe vi mener vi kan få til.

Nye veier hadde et lengre innlegg på denne samlingen, og det var interessant å se at de stiller et seriøsitetskrav i oppdragene sine, hele 7 % av arbeidstidene i oppdragene skal utføres av lærlinger. Innlegget fra Sam Eyde vgs var også interessant i denne sammenhengen, da de var helt klare på at behovet for lærlinger i fremtiden er mye større enn det skoler og opplæringskontor klarer å levere.

I september var vi invitert til totalt fire treff med lærlinger på **Fagopplæring Syd**, to i Mandal og

to i Kristiansand. Dette er et av opplæringskontorene som har gått fra å ha kurset som obligatorisk til at de sterkt anbefaler kurset til lærlingene sine. Kontoret har slått seg sammen med to andre opplæringskontor, og det var i denne sammenhengen at de endret det fra å være obligatorisk til frivillig. Vi ser helt klart at følgende av dette blir at vi ikke får tak i lærlingene her lenger, dette selv om vi får tid til å treffe dem på samlinger og fortelle om kursene.

Universitetet

Alle studentene på UiA Folkehelsestudiet var i februar igjennom Trafoen og sikkerhetshallen. Totalt 8 grupper, 48 studenter. Vi hadde som tidligere år også denne gangen en halv dag med studentene på universitetet i etterkant av besøket deres hos oss. I år var dette 8.mars. Temaet vi tar opp er todelt;

- er trafiksikkerhet folkehelse?
- metodebruken vår, kan den benyttes også innen andre felt i folkehelsearbeidet?

Det er inngått tilsvarende avtale for våren 2025.

Vi har denne høsten hatt to studenter på Folkehelse bachelor i praksis over 4 uker. Det er spennende for oss å ha studenter, det gjør oss mer skjerpet og beviste jobben vi gjør. Erfaringen med å ta imot to studenter samtidig har gjort at vi ser at om dette skal gjentas så vil det være best å ha kun en av gangen. I tillegg til å være med på ulike grupper i Trafoen fikk de også være med på ulike besøk ute sammen med de ansatte i Nullvisjonen Agder. De avsluttet praksisperioden med en dag i Fylkeskommunen sammen med trafiksikkerhetskordinator og Trygg trafikk. På denne måten har de fått en oversikt over hele det forebyggende arbeidet som gjøres innenfor trafiksikkerhet i vår fylke.

I etterkant av praksisperioden deltok vi på et praksisseminar på UIA hvor alle studentene hadde et kort fremlegg hvor de presenterte sin praksisplass. Studentene fortalte hva de hadde lært og hvordan dette var relevant for deres studie. Dette var også en fin måte å få formidlet hvem vi er og hvordan vi jobber med folkehelse.

Ungt entreprenørskap

Vi ble i år utfordret til å levere et oppdrag til elever på **Ungt Entreprenørskap Agder**. Elevene fikk en oppgave der de skulle lage en ny Trafiksikkerhetshall til UfoSkantraf. Målet var å skape et miljø som motiverte til læring. Oppgaven med spesifikasjoner ble gitt fredag 25.oktober, og allerede mandag 28.oktober skulle løsningen pitches for juryen. Vi satt i juryen og avgjorde hvilken av løsningene som gikk av med seieren. Dette var en morsom, men absolutt krevende jobb, som ga mersmak. Det å få tips om hvordan vi best kan nå de yngre med trafiksikkerhetsbudskapet er viktig. Vi så at alle presentasjonen la vekt på viktigheten av «å gjøre» noe, fremfor bare å sitte å ta imot et budskap. Vinnerne ble gruppa Kooms som leverte et godt forslag til ny Sikkerhetshall. Deres ide om en interaktiv skjerm med mulighet til å ta ulike valg i trafikken falt vi for. Det er nettopp det å ta egne valg, og da riktige valg, det ofte handler om i trafikken.

Andre samarbeidspartnere

Vi er heldige som har kommet inn som fast innslag i flere kurs/arrangement. **Skandinavisk Trafikksenter** bruker Trafoen som en fast del av både Yrkesjåførutdanningen og Etterutdanningen. **SVV/UIA** har oss som en fast del av sine utekontrollkurs. I tillegg har vi de

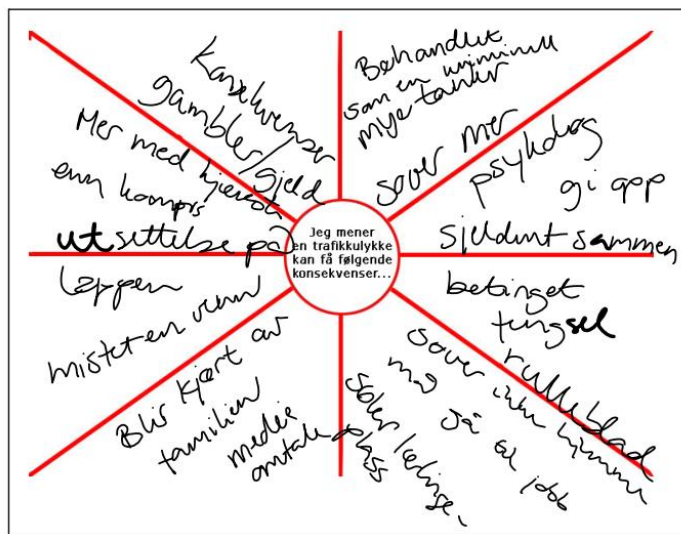
siste tre årene vært en del av **busselskapet VY** sitt nasjonale mesterskap som arrangeres på Skandinavisk Trafikksenter årlig. Alle deltakerne får nå et besøk i Trafoen i forbindelse med mesterskapet.

Vi har invitert alle lærerne på **Trafikkskolene** til en gjennomgang i Trafoen, både de som er nye og ikke har vært i Trafoen tidligere, men også som oppfriskningstur for de som har vært der før. Flere takket ja til dette, og det har vært noen grupper ila året. Dette vil vi fortsette å invitere til. Flere av skolene ønsker å gjøre dette til et «obligatorisk» besøk for elevene sine selv om de bare har en elev i bilen.

Vi har i flere år hatt et godt samarbeid med **politiet og konfliktrådene** i forhold til ungdom under 18 år som har blitt tatt for brudd på vegtrafikkloven.

I både juni og oktober har vi hatt besøk av ungdom henvist fra konfliktrådet i Agder. De hadde alle begått trafikkforseelser og de ønsket et tiltak rundt disse. Begge gruppene fikk et opplegg over to dager. Første besøksdag hadde vi en lang og god gjennomgang i Trafoen hvor risiko og egen atferd var tema. Andre besøk var konsekvenser tema. I den siste gruppa var en av konsekvensene den aller verste, det var en dødsulykke.

Dette er en gruppe vi gjerne skulle hatt mer samarbeid med. Vi jobber med å komme i kontakt med UP og forebyggende i politiet. Vi er avhengige av at disse kjenner godt til oss og tiltakene våre for at de skal anbefale dette videre til ungdommen.

Figur utfylt konsekvenssol

Kriminalomsorgen i Agder har vi et godt samarbeid med. Vi har også i år hatt besøk av flere grupper og enkeltpersoner. Dette er personer som soner for brudd på Vegtrafikkloven og som har et besøk hos oss som en del av program mot ruspåvirket kjøring.

<https://www.kriminalomsorgen.no/program-mot-ruspaavirket-koering.518693.no.html>

Nullvisjonen Agder er en god og mye brukt samarbeidspartner. Vi har vært sammen på TS-dager på skoler og vi har fått hjelp på våre lærlingesamlinger. At Agder fylkeskommune har totalt

6 ansatte som jobber med forebyggende trafikksikkerhet er helt unikt, det er ingen andre fylker som har noe liknende.

Vi har fortsatt samarbeidet med **NAF** og Morten Fransrud om å få laget en praksisveileder for veiledere i Trafoen. Dette samarbeidet startet da NAF Alta sammen med kriminalomsorgen i Finnmark fikk tilskudd fra Samferdselsdepartementet til innkjøp og oppstart med Trafoen i VR-briller i 2022. De erfarte tidlig at kanskje ikke ansatte i kriminalomsorgen var de som i praksis skulle gjennomføre Trafoen med refleksjonssamtaler da rollene ble litt blandet. NAF samarbeider derfor nå videre med Finnmark fotballkrets om selve gjennomføringen av Trafoen i VR.

Vi er fortsatt aktive deltakere i kompetansenettverket **Trafikkatferd**. Veileder i Trafoen sitter som styreleder og vi deltar på de digitale medlemsmøtene. Dette er en flott mulighet til å bli kjent med andre som jobber med holdningsskapende trafikksikkerhet, samtidig som vi deler kunnskap og erfaringer.

Vi har meldt oss inn i **Agder XR**. De har under utvikling et nettverk av virksomheter som enten driver med VR produksjon eller har VR kompetanse. Medlemskapet er gratis og vil hjelpe oss å holde oss oppdatert innen XR-teknologien, samtidig som vi vil møte andre og dele erfaringer innen VR-bruk.

Andre aktiviteter

Media

Trafoen har hatt et innlegg i NRK Sørlandet ila året.

I april lagde de et innlegg i forbindelse med innspilling av nye filmer. Innlegget ble laget under innspillingen av minnestunden.

<https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-soerlandet/202404/DKSL98040924/avspiller>

I november hadde vi et innlegg i NRK Sørlandet angående prisen filmen i Trafoen fikk på VRINN Awards / Nordic VR Forum. Her fikk den nye filmen i Trafoen prisen for beste 360 film i konkurranse med nesten 60 andre bidrag.

https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-soerlandet/sesong/202411/DKSL02022024?fbclid=IwY2xjawGichBleHRuA2FibQIxMAABHd0Uj5ZmT0cgvnWul2B0wyTpNqP-t1RFCozD85Lib6CHF3uM0CpbMPiAWg_aem_bM8LBfoMp-8ecj9Gro8WGQ#t=1h5m37s

Nyttårsaksjonen 2023

Nyttårsaksjonen er et arrangement som arrangeres hvert år i januar. I år var datoen 12.januar. Da markerer vi de mest alvorlige ulykkene i Agder i året som har gått. Nullvisjonen står sentralt innenfor arbeidet med trafikksikkerhet og det handler om å jobbe for at ingen skal dø eller få alvorlige skader i trafikken. For første gang ble markeringa flyttet ut i distriktet. Markeringa var langs Rv9 på Evje. Det ble holdt en del inne, på Evje bedehus, før vi flyttet oss ut med fakler og roser langs riksveien.

Hovedinnlegget var det Rita Vindholmen som holdt der hun fortalte om sin ulykke og konsekvensene av den.

I 2023 mistet 110 mennesker livet trafikken i Norge. I Agder døde 7 personer i trafikken i 2023. Tre av de drepte i 2023 var MC-ulykker, samme som året før. Det ble dessverre et dystert år i forhold til trafikkdrepte i Agder.

Arendals uka 2024

Også i år besøkte vi Arendals uka i august og deltok på flere innlegg. Fra lekebil til økt trafikksikkerhet i samferdselsteltet med SVV som arrangør.
<https://program.arendalsuka.no/event/user-view/25799>

Slik bruker vi kunstig intelligens og ny teknologi for å spare liv og miljø, med SVV på Kanalplassen.
<https://program.arendalsuka.no/event/user-view/23208>

Hvordan er generasjon Z i trafikken? Trygg trafikk som arrangør i samferdselsteltet.
<https://program.arendalsuka.no/event/user-view/24793>

Stand i forbindelse med regodkjenning Trafikksikker Fylkeskommune

I oktober ble Agder Fylkeskommune regodkjent som Trafikksikker Fylkeskommune. I den forbindelse hadde vi stand i fylkeshuset i Kristiansand og i Arendal på formiddagen. Vi hadde med oss promilleløype på begge plasser, samt info om tiltakene vi driver. Det var til tider mye trykk på standen i Kristiansand, mens standen i Arendal hadde lite besøk.

Andre besøk hos oss

Vi har som regel mye besøk av folk som ønsker å vite mer om hva Trafoen og 18pluss er. Vi har som prinsipp at ingen får lov å besøke Trafoen uten å gå igjennom på vanlig måte. Dette gjør at de besøkende får en helt annen forståelse av hva Trafoen er og hvordan den går inn på oss.

I juni hadde vi besøk av fire fra **Safer Rogaland**. SAFER – Stavanger Acute Medicine Foundation for Education and Research – er en stiftelse og et læringscenter som er opprettet i samarbeid mellom Stavanger Universitetssykehus, Universitetet i Stavanger og Laerdal Medical AS. Senterets mål er å bidra til bedret akuttmedisinsk opplæring. Det er et ønske at opplæringen og simuleringen ved SAFER skal bidra til økt klinisk kompetanse og trygghet, økt pasientsikkerhet og derigjennom bedret resultat/overlevelse for pasientene. De hadde hørt om Trafoen, og da først og fremst metodene vi bruker, og ønsket å se om dette hadde overføringsverdi til deres eget senter. De var imponerte over Trafoen som helhet, spesielt refleksjonsbiten i samtalerommet. Vi ønsker ved en senere anledning å besøke Safer for å se på deres treningssenter og metodebruk.

I oktober var staben i Vennesla kommune på besøk i Trafoen og i sikkerhetshallen. Her hadde vi med oss Tom Erik Dønnestad fra Nullvisjonen slik at de også fikk prøvd seg i Veltepetter. Tilbakemeldingene var klare på at de ville oppfordre andre avdelinger i kommunen til besøk hos oss.

Faglig oppdatering

I vårsesongen tok leder og veileder et deltidsstudie på Universitetet i Agder, Veiledning og Coaching med 7,5 studiepoeng. Studiet hadde 3 x 2 dager med obligatorisk forelesning, og refleksjonsnotat mellom forelesningene. Avsluttes med skriftlig hjemme eksamen.

Sentrale tema i studiet er:

- Innføring i veiledning og coaching med særlig blick på anvendelse i organisasjoner
- Relasjonsferdigheter og relasjonskvalitet
- Coaching som ledelsesverktøy
- Veiledning og coaching som bidrag til reflekterende praksis
- Etske utfordringer
- Veiledning og coaching som bidrag i medarbeiderskap

Studie opplevdes som svært nyttig og ikke minst motiverende i videre jobb.

I september var vi på en motivasjonskveld på Fønix kino arrangert av Lederne. Hovedinnlegg var det lege Kaveh Rashidi som hadde og temaet var «Senk skuldrene. Gjør mindre for helsa og bli friskere.» Vi henter ofte fagpåfyll og motivasjon utenfor eget fagfelt, dette var en slik kveld.

Motivasjonskveld Foto Marit Bech Olsen

AgderXR – D'ART; Heldagsseminar på Kilden, november 2024. En flott møteplass for digital teknologi og inspirerende møter. Her fikk vi høre om hvordan digital teknologi gir nye muligheter for innovativ formidling.

Trafikkatferd har gjennomført 5 digitale medlemsmøter i år i tillegg til en medlemssamling i Bodø i august. Vi har begge to deltatt på alle møter. For mer info se

<https://traffikatferd.no/index.php/motedatoer>

13.februar: Roger Finjord, daglig leder i Finnmark Fotballkrets fortalte om hvorfor og hvordan de jobber med trafikksikkerhet.

11.april: Årsmøte og medlemsmøte hvor deltakerne presenterte seg og fortalte litt om hva de drev med og hvordan de jobbet med trafikksikkerhet. En flott måte og bli kjent og bygge nettverk.

23.mai: Ekstraordinært årsmøte fordi Trafikkatferd mottok økonomisk støtte fra Samferdselsdepartementet. Da måtte det noen godkjenninger på plass. Men vi fikk også informasjon om den fysiske samlingen i Bodø i august.

27.-29.august: Fysisk samling i Bodø på Mind-senteret. En fantastisk mulighet til å møte andre som jobber med holdningsskapende trafikksikkerhet, få faglig påfyll og gode diskusjoner.

23.september: Digitalt foredrag med Håvard Tjora. Håvard snakket litt om generell pedagogikk, om læringsstiler og «mange intelligenser», holdninger og MOT.

4.november: Digitalt medlemsmøte/foredrag med Trafikkoordinator i Innlandet politidistrikt; Robert Bjørklund. Robert fortalte om utfordringer knyttet til politiets trafikksikkerhetsarbeid rettet mot ungdom, herunder forebygging som primærstrategi.

Vi tok utfordringen og klatret Rampen på fagsamlinga i Bodø. Foto Morten Bech Olsen

Oppsummering og utfordringer

Trafoen og 18pluss er nevnt flere ganger i **Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025**. Under kapittel 11., «Ungdom og unge førere», er det sagt at i planperioden 2022-2025 skal gjennomsnittlig risiko for bilførere i alderen 18 og 19 år å bli drept eller hard skadd være 25 prosent lavere enn gjennomsnittet for årene 2018 og 2019.

I punkt 11.2 er Trafoen og 18pluss nevnt i egne avsnitt med Agder fylkeskommune som eiere og der målsetningen er veldig klar, å jobbe for at trafikksikkerhet blir en obligatorisk del av HMS opplæringen til alle lærlingene i Agder, samt at Trafoen i VR-briller blir gjort tilgjengelig også for andre fylker.

Vi sendte høsten 2023 en søknad til Samferdselsdepartementet om midler til oppfølging i oppstarten av Trafo i VR-briller de tre plassene vi har skrevet avtale med; Trafikksikkerhetshallen i Rogaland, Ung i Trafikken i Trøndelag og Naf Alta / Finnmark fotballkrets. Denne fikk vi avslag på. Alle tre plassene har hatt problemer med å etablere en stabil instruktørgruppe, og vi ser at det er nettopp dette som vil være den store utfordringen også videre. Det er ikke lett å finne de rette folkene der de kun skal leies inn på timesbasis og det krever fleksibilitet fra annen arbeidsgiver med tanke på tid. For å sikre kvaliteten på Trafoen kjørt i VR-brillene er det nødvendig med oppfølging fra vår side, noe de tre vi har kontrakt med må bruke egne midler på. Vi har ikke hatt noen oppfølging med instruktører fra Trøndelag denne sesongen, her er det kun leder i Ung i Trafikken som er instruktør pr i dag. Det er avtalt opplæring og oppfølging med leder og en nytilsatt vår 2025. Vi har hatt to på opplæring fra Finnmark fotballkrets, og de har hatt mange grupper med VR i nord etter opplæring. Her er det avtalt oppfølgingsbesøk fra oss i februar 2025. Fra Rogaland kommer det en eller to på opplæring i januar 2025, de har ellers en instruktør aktiv fra tidligere opplæring. Her skal det avtales oppfølging ila våren 2025.

I oppfølgingsiltakene under kapittel 11 er fylket med sine tiltak ansvarlig for følgende:

Tiltak 59; Agder fylkeskommune vil arbeide for at trafikksikkerhet legges som en obligatorisk del av læretiden for lærlinger.

Her har vi møtt på flere utfordringer dette året. Noen opplæringskontor som tidligere har hatt 18pluss kurset som en obligatorisk del av opplæringstiden har endret dette til frivillig del.

Endringen er ikke fordi de ikke mener kurset er viktig nok, men at det er blitt strengere med hva de kan sette som obligatorisk og som pålegges lærlingene utenom arbeidstid. Vi ser da at flere uteblir fra kursene på disse opplæringskontorene. Vi har derfor brukt høsten 2024, og også satt av tid våren 2025, til å jobbe opp mot styrene i opplæringskontorene for å få vedtak der om at det skal være obligatorisk.

At det skal være så vanskelig å få fylkets egne lærlinger inn har overrasket oss.

Fylkeskommunen er i år blitt regodkjent som Trafikksikker fylkeskommune. Som arbeidsgiver til lærlinger i fylkeskommunen mener vi fylkeskommunen bør kunne gjøre kurset obligatorisk for de lærlingene som er i alderen 18-25 år og som har lappen kl B.

Målet er at vi skal klare å få fylkets egne lærlinger inn på kursene i 2025.

Tiltak 62; Fylkeskommunene vil gjennomføre tiltak for å påvirke til god trafikkadferd hos ungdom i videregående opplæring inkludert lærlinger.

Vi har som tidligere år deltatt på trafikksikkerhetsaktiviteter på de videregående skolene, og hatt besøk fra skolene hos oss. De fleste skolene som bruker oss, kontakter oss direkte og ikke gjennom Trafikksikkerhetsambassadørene som skolene har.

Vi ser at det er en lang vei å gå for å nå alle lærlingene. Vi har i år hatt like mange lærlinger innom oss som vi hadde i 2023, altså ingen økning. Vi er allikevel fornøyde med antallet tatt i betraktning at vi avlyste to kurs. Et mål for oss er å øke antallet 18pluss kurs med to kurs årlig. Vi har fått et ekstra tilskudd økonomisk fra fylkeskommunen til å kunne gjøre dette, så utfordringen ligger ikke i økonomi.

Tiltak 65; Trafoen i Kristiansand vil videreføre Nasjonalt forum for utøvende holdningsskapende trafikksikkerhetsarbeid. (Trafikkatferd.no) Forumet skal bidra til at miljøer som er opprettet på lokalt/regionalt initiativ, og som jobber med utøvende holdningsskapende trafikksikkerhetsarbeid, skal være del av et kunnskaps- og delingsnettverk der vi kan heve kompetansen til den enkelte og dele gode ideer med mange.

Viser til aktivitet i avsnitt om Trafikkatferd lenger fremme i rapporten.

I **Regional plan for mobilitet for Agder 2023-2033** er det satt 33 steg til 2033.

Steg 17 sier at Agder skal være **best nasjonalt på forebyggende trafikksikkerhet**.

Forebyggende arbeid og tidlig innsats har dokumentert positiv effekt. I 2023 var det en økning i drepte i trafikken i nettopp vår målgruppe, unge mellom 15-25 år. Det var hele 6 ulykker med flere drepte i hver ulykke dette året. I år har det tom. medio desember ikke vært noen slike ulykker. Vi ser at det likevel er en viktig gruppe å rette tiltak mot. Antallet unge under 24 år drept i trafikken i 2024 endte på 14.

De største utfordringene vi har i året som kommer er innenfor egne vegger. Vi trenger sårt flere instruktører i begge tiltakene. I Trafoen er vi på grensen til hva vi selv kan ta imot av grupper. Det er mulig å ta imot flere om vi kun ser på ledig tid i bygget, men for oss som instruktører er det stor belastning å ha mange grupper hver dag. Å få tak i noen som kan ha dette ved siden av annen jobb, og som egner seg, har vist seg å være vanskelig. Skal vi øke antallet grupper, eller ha samme antall som i dag, må dette på plass.

Det samme gjelder for instruktører i 18pluss. Dette var en attraktiv jobb for studenter, lærlinger og ungdom i mange år. Nå strever vi med å få inn nye, og vi er i en situasjon der de eldste nå slutter for å prioritere familie og fulltidsjobb.

Vi ser frem mot et nytt aktivt år i 2025, og vi kan dette året feire at Trafoen har holdt på i hele 20 år. Det har skjedd mye på disse 20 årene når det gjelder antall døde i trafikken. Likevel er tiltaket like aktuelt i dag. Årsdagen vil bli markert i mars 2025.

Desember 2024

Marit Bech Olsen
Leder 18pluss og Trafoen

Anette Risvand Fosshem
Veileder Trafoen